

Sıra dışı kötücüllüğün sıradanlaşmış hâlleri...

„İnsan biraz öfkeleniyor.” Zaten kesintili konuşmasını kesip derin bir nefes alıyor, başını eğip, kollarını kavuşturup kendi kendine konuşurcasına ekliyor; "Biraz mı?..."

Uzun bir sessizlik.

Toparlanıp devam ediyor. *"Birilerinin yaşadıklarımıza kulak kabartması için niye ille de meşhur birilerinin söz söylemesi bekleniyor, anlayamıyorum. Yıllardır, aylardır cezaevlerinde yaşananları anlatmaya çalışıyoruz. Zaten Türkiye sokakları olmuş açık cezaevi... Kapalı'da yaşananları tahmin etmek çok mu zor!"*

Bu sözler kızı cezaevinde olan annelerden birinin sözleri. Binlercesi var. İnsan Hakları Dernekleri, Cezaevleri İnceleme Komisyonlarının raporları, tek tek isim isim yüzlerce hak ihlali, işkence belgeleri ile dolu.

Bir Avukat şunu söylüyor ; *"Bugün ifadesine girdiğim anne, çocuğum açlık grevinin 140. gününde beni tanımadı" dedi. O an'ın, o annenin gözlerine bakmanın tarifi yok."*

Bir televizyon programında sadece "bu ülkede barış olsun" dediği için süt bebeğini dışarıda bırakıp cezaevine alınan bir anne, *"kızımı unutup koğuşumdaki bebeklere kahroldum."* diyor.

Bir başkası; hiçbir gerekçe gösterilmeden 14 aydır tutulduğu tek kişilik hücrede ölü bulunuyor. Ölümünden birkaç gün önce gönderdiği mektupta, *"hastalığının dayanılmaz hâle geldiğini, ilaçlarının verilmediğini, hücre aramasında zorlukla yapmayı başardığı sarımsak, bal karışımından doğal antihipertansife de el konulduğunu..."* yazıyor, çılgık çılgıça.

Doksanlarına dayanmış, yürümekten aciz Mehmet Emin Özkan -nihayet defalarca yapılan başvuruların ardından, yüzde seksen yedi engelli raporuna rağmen- kaçma tehlikesi varmış gibi elleri kelepçeli adeta sürüklenerek revire götürülüyor. Devletin istihbarat görevlilerinin yaptığı açıklamalara göre bile davasının çoktan düşmüş olması gerekirken yirmi yedi yıldır hapiste tutuluyor. "Devlet, dosya kapansın diye benim ölümümü bekliyor!" diyor.

Yirmi bir yaşında cezaevine giren yazar İlhan Çomak bugün kırk dokuz yaşında. Onu yargılayan Devlet Güvenlik Mahkemeleri çoktan lağvedildi. AİHM, 2006'da Çomak'ın adil yargılanmadığına hükmetti ve Türkiye'yi tazminat ödemeye mahkûm ederek Çomak'ın yeniden yargılanmasına karar verdi. Hâlen tutukluluğu devam ediyor.

On dört yaşındaki Mazlum İçli suçlandığı olay sırasında –Kobani Davası- olay mahalinden kilometrelerce uzakta bir düğünde müzik yaptığı ispatlanmasına rağmen yüz yirmi dört yıl sekiz

ay mahkûmiyetle yargılanıyor, hâlen içeride. Suçlama "Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozma, canavarca his sevkiyle ve eziyet çektirerek 4 kişiyi öldürme, 1 kişiye karşı öldürmeye teşebbüs ve örgüt propagandası yapma" oysa olay sırasında bir düğünde bateri çalıyor. On dört yaşında.

Aysel Tuğluk, bir avukat, bir siyasetçi, bir kadın hakları savunucusu. Ağır Demans hastası... Cezaevinde gündelik hayatını sürdürmesi mümkün değil. Sadece Türkiye değil, dünya ayağa kalktı onun sesi olabilmek için... Saraya bağlı Adli Tıp Raporu Cezaevinde kalabilir raporu verdi. Birçok başka örnekte olduğu gibi...

Yıllardır cezaevlerinde hasta tutsaklar üzerinden fiili ölüm cezası uygulanıyor. Devlet bir kez daha gözlerimizin önünde planlı programlı bir cinayet mekanizması işletiyor.

Sadece bir hafta, tek bir hafta sosyal medya takibi yapmak yetiyor olan biteni sıralayabilmek için. Liste o kadar uzun, yaşanan acılar o kadar derin ki, insan kendi deneyimlerini paylaşmaktan utanıyor.

Çıplak aramalar, darp... Avuç büyüklüğünde örümcekler, böcekler, suların akmadığı, farelerin dolaştığı yerlerde dip dibe yatan insanlar... Yedi kişilik koğuştaki otuz üç kişinin kaldığı sıradan olaylar... Hasta tutsakların hastanelere sevklerindeki geciktirilmeler nedeniyle ölümler... Revirde ölümcül hâliyle 35 gün yatağa kelepçeli tutsaklar... "Intihar" diye kaydedilenler...

Daha geçen günlerde tahliyesine iki gün kala süngerli odada darp edilerek katledilmiş bir mahkum bedeninin ailesine verilmeden önce çekilmiş fotoğrafları düştü basına. İşkence izleri ayan beyan... Pervasızca görünsün, bilinsin, korkulsun dercesine... Siyasi de değil, adli bir mahkumun... Artık sadece siyasilerin değil, adli mahkumların da hayatı tehlikede cezaevlerinde. Ayan beyan, pervasızca, açık açık... *"Biz her türlü insan hakkı ihlali yaparız, darp, zulüm, işkence yaparız, kimse de bizden hesap soramaz, kimse de bize dokunamaz"* dercesine...

Bu olaya tanık olan mahkumun koğuş arkadaşının annesi oğlunu arıyor kendini parçalarcasına *"Nerede, oğlum nerede? Bana onun izini verin. Fazıl'ı öldürecekler demişti, oğlum da mı öldürdünüz, söyleyin!"* Olayın tanıklarını başka başka cezaevlerine dağıtmışlar.

Süngerli odada gardiyanlarca tecavüz edilerek katledilen Garibe Gezer'i hatırlıyoruz hemen... Ve daha nicelerini... Cezaevlerinde büyüyen çocukları... Yakınlarda çıkarılan Kanun Hükmünde Kararname ile disiplin cezası gibi bahanelerle tahliyesi geldiği hâlde salıverilmeyen otuz yıllık mahkumları... Tekrar ve tekrar koşullarında, hücrelerinde acılar içinde kıvranan, yaşamlarını hapis hane koşullarında sürdüremeyecekleri ayan beyan hasta tutsakları... Zamana yayılmış cinayetleri...

Belediyeler, cezaevlerinden ölü çıkan siyasi mahkumlara cenaze arabası vermiyor, imamlar dini vecibelerini yerine getirmiyor... İktidarın çeperindeki kitleden bir zehir yayılıyor tüm topluma. Kötücüllük... çeşidi belirsiz kisvelere bürünerek genişledikçe genişliyor, bütün bir toplumu katman katman esir alıyor.

Türkiye'de 28 Şubat 2022 itibarıyla 271 bin 823 kişi kapasiteli 384 cezaevinde 309 bin 558 tutuklu ve hükümlü var. 624 Çocuk hükümlü, 1336 çocuk tutuklu bulunuyor. Aileleriyle birlikte cezaevinde olan çocuklar bu sayılara dahil değil.

Son 15 yılda açılan cezaevi sayısı 215. Sadece 2021'de açılan yeni cezaevi sayısı 32. Adalet Bakanlığının 2022 yılı için açacağını duyurduğu yeni cezaevi sayısı ise 36.

İnsan sürgünde bu haberlerle yatıp kalkıyor. Nerede olduğunu şaşırıyor çoğu zaman... Terk etmek zorunda kaldığı topraklarda mı, yoksa dilini, geleneklerini, kurallarını, değerlerini

öğrenmesi gereken bir başka yabancı topraklarda mı? Zaman mekan birbirine karışıyor. Elinden gelebildiğince orası için bir şeyler yapmak, burası için gerekenleri yerine getirmek... Ucu birbirine değmez gel-gitler... Kaotik sıçramalar yaşıyor.

Sürgün topraklarında tutunma kavgalarının arasında şöyle yazılar¹ yazıyor örneğin;

"Yürütülen dava, davalar o kadar saçma ki, insan üzerine konuşmak bile istemiyor!

Gerçekten Türkiye insanı hasta ediyor!

.... Suçlarına yapışmış, onlarsız yok olup dağılıp parçalanacağından korkuyor.

....Yapışıp kaldığı milliyetçilik ve din sarmalında boğuldukça boğuluyor, boğdukça boğuyor... Yüzleşilememekten doğan çürümüşlük, suçlar batağı hastalık yayıyor, kötücüllük hastalığı! Öyle böyle değil!

Sadece kendini, kendi insanını suçlara bulaştırmakla kalmıyor, hastalığı, bu çürümüşlüğü dünyaya ihraç ediyor.... Diğer devletlere de rüşvetler veriyor, silahlar, uçaklar satın alarak, sebep olduğu göçmen kartı oyununu oynayarak, beslediği radikal dinci gruplarla tehdit ederek... bütün gücüyle yok etmeye çalıştığı muhalefetin yokluğunu kullanarak... öyle böyle... suçlarını yayıyor, hastalıklarını ihraç ediyor... Dünyanın bu son on – on beş yılı böyle geçti işte... ..

İnsan zihnini toplamakta zorlanıyor, öfkelerini dönüştürmekte zorlanıyor.

Her yeni gün önümüze düşen yeni sorunlar yağmuruna cevap olmaya çalışırken yaşadığımız hastalığı analiz etmek zor!

Çünkü o sırada kilometrelerce ötede avucuna „iş ve aş" yazarak intihar eden ya da devlet görevlilerince helikopterden atılarak katledilen bir köylünün ya da yıllardır çocukları katledilmiş/kaybedilmiş adalet arayan bir annenin ya da cezaevlerindeki açlık grevine katılma kararı alan ya da sabaha karşı evleri basılan... ya da... ya da... ya da... birilerinin yanında oluyor ruhumuz.

Devlet akli intikam alıyor, yüzyıldır üzerinde yükseldiği yalan değerlere o kadar inançsız ki, kurduğu yalan duvarları yıkılacak korkusuyla intikam kusuyor.

Osman Kavala niye içerde? Selahattin Demirtaş... ve niceleri.... Ve tüm o ülkesini, insanını, dünya halklarını seven, sorular soran, o karanlık perdeleri arlayan o değerli insanlar neden içerde, sürgünde, mezarda... Neden her türden muhalefet küçücük bir kıpranışta sorgusuz sualsiz boğuluyor? Yıllar ve yıllardır... Bilindik sorular... bilindik cevaplar... ..

İntikam alıyorlar, nefret kusuyorlar, kötülük saçıyorlar.

İntikam; yıllar ve yıllardır susmayıp her türden haksızlığa karşı durduğumuz için. -unutmuyorlar, biriktiriyorlar-

Nefret; sırf varlığımızla yalanlardan örülü dünyalarını ayan-beyan ortaya çıkarabildiğimiz için, yapıp ettiklerini bir bir sayıp döktüğümüz için, ellerinde sahidan yargılayabilecekleri hiçbir belge olmadığından bu ciliz anlamsız sözlere sığınmak zorunda kaldıkları için,

Kötülük; bütün bu yaşadıkları zulümlerin yüzyıllık suçlar bataklığını beslediği için... dipsiz dipsiz bir bataklığı... suskuyla/baskıyla/katliamlarla gizlenmeye çalışılan, yayıldıkça yayılan suçlar bataklığını...

....Tümü uluslararası hukukun, uluslararası insan hakları mahkemelerinin konuları.

Yargılayabilecek mahkeme olsa yaşattıkları zulümlere dair bizlerin elinde milyonlarca belge var, bizler davacıyız. Davacı olan bizleriz.

Ve bu gerçekleri dile getirenler cezaevlerinde kalmaya, sürgünde saldırılara uğramaya devam ediyor.

Avrupa ülkeleri yönetimleri de hâlâ, uluslararası hukuku harekete geçirmek ya da en azından bu diktatör rejimden desteğini çekmek için, Türkiye'deki muhalefet olmayan "ana muhalefet" gibi, bu kadar manipüle edilmiş bir ülkeden "sandık" sonuçlarını mı bekliyor?

Daha hangi hukuksuzluk, hangi şiddet dalgası harekete geçmelerini sağlayacak?

.... daha ne kadar bu çürümüş AKP/MHP/Mafya devletine destek vermeye devam edecek? Daha ne kadar iş anlaşmalarına, göçmen sorununa yaslanıp kapısına çoktan dayanmış şiddet kaynağını beslemeye devam edecek? Yine kınayıp geçiştirecek mi? Yine Erdoğan rejiminin yaratıp dünyaya saldırdığı, kendi başkentlerine ulaşan İŞİD benzeri katillerin yeni saldırılarını mı bekleyecek? Normalleşen şiddetle kendi toplumunun da zehirlenmekte olduğunu ne zaman idrak edecek?"¹

Ya da şunları² yazıyor, tekrar ve tekrar sıradanlaşan şiddetin listelerine geri dönüyor;

„Bazen yürek dolusu, ağız dolusu kahkaha atıp gülebilenlere bakıp bakıp imreniyorum. 'Başka dünyalar da var' diye.

Biliyorum, bizim gülüşlerimiz hep ekşi. Zaten, peşinden çok çabuk ağlamaklar geliyor.

Bizim topraklarda insanlar erken ölür! Normal sağlık sorunlarından ya da gıda yetmezliğinden sanmayın, ondan değil!

Çok şükür, bizim topraklar pek bereketlidir, insan her daim yiyecek bir şeyler bulur.

Dört mevsim... dağlarında meyveler, denizlerinde balıklar, ovalarında başaklar... kent sokaklarında dayanışma...

Gerçi son on beş-yirmi yılda toprağa epeyce zehir salındı, mahalle dayanışmaları eriyip gitmekte ya, yine de açlıktan ölmez insanlar... Aç bırakılmaktan intihar eder!

'Hayır' demekten ölür! Ya da 'hayır' diyenlerin ailesinden biri olmaktan!

Neredeyse her gün bir kadın ayrılmak istediği sevgilisi, kocası, 'şeref'ini düşünen babası, abisi tarafından öldürülür! Yetkililer kadının saçına, eteğine, gülüşüne, oturuşuna laf eder! Katiller 'iyi hal'den çabucak cezaevlerinden salınıverilirler.

Çocuk çocuk ölür! Genç, ihtiyar en verimli çağında ölür! Sessizliğin – korkaklığın kahrından ölür! Velhasıl bizim topraklarda insanlar erken ölür!

Şöyle açıklamaya çalışayım;

Mesela hapishanelerinde bine yakın bebek anneleriyle mahpustur. Sayı beş iner, on çıkar; ama yıllar ve yıllardır ortalama böyledir! 8 metre kare beton zemin, yüksek parmaklıklardan sızan az biraz güneş, bir-iki ranza, annenin varsa bir-iki koğuş arkadaşı ve gardiyanları tanır. Süt gelir, ya da gelmez. Mikro-kozmos geniştir! Beklemeyi, umut etmeyi öğrenir.

Sınır köylerinde, tarlada oynarken mayına basarlar mesela! Şanslılarsa kolları bacakları tarlada bırakıp canlı çıkarlar oradan, ama bu durum ömürlerini uzatmaz tabii!

Çocukları vururlar orada, bildiğiniz, bilfiil vururlar! Kuşları, geyikleri avlar gibi! Kendi dillerinden, kendi kanlarından değildir; devlet memuru görevli avcılar hesap vermez! Soranlar, bebekleriyle hapishanelere gönderilirler! Kimi çocuk, eylemler ortasında ekmek almaya çıkmıştır, kimi zaten dili-kimliği, sandıktaki oyları yasaklı köyün çocuğudur, anmaya bile değmez!

Yine mesela, uykuları sırasında panzerlerle yıkılan evlerinde, panzer paletlerinin altında can verir kimi çocuklar... Ve hatta, kimi olayda alet-edevatları çizildi diye "kamu malına zarar vermekten" aileye tazminat cezası verir devlet! Öyle ya, devlete hayır diyenlerdensen sana karşı kullanılan aletlerin gördüğü zararı senin ödemen lazım, "hayır"ların bir bedeli olması lazım!

Sayıları belirsiz olanlarsa sıcak çatışmaların ortasında kalır, kiminin minik bedenleri buzdolabında bekletilir, çatışma bitsin de gömülebilirler diye...

Sahiden, tek tek, isim isim sayılır bunlar... Tek tek, isim isim... Yüzlerce...

Bizim topraklarda insanlar erken ölür! Ölmemiş çocuklar da erken yaşlanır!

Bir de "faili meçhuller" vardır! Aileler onlara "faili belliler" der! Devletin gizli görevlilerince bir yerlerden alınıp, kendilerinden bir daha haber alınamayanlar... Bilmem kaç yüzüncü hafta sonu, her cumartesi, aileler çocuklarının kemiklerini isterler yasaklı meydanlarında... Oralarda devletin gazından, copundan nasiplenirler; onlarca yıldır kayıp edilmiş çocuklarını sordular diye!

Hasta tutsaklar vardır hapishanelerinde, her yaştan! Ağrılarında suyuna bile uzanamazken tek kişilik hücrelerinde yalnız kalmalarını emir buyurmuştur bu hastalardan kendini korumak isteyen devlet mercileri. Nadiren kimini ölümünden birkaç gün önce salıverir ki, devletin gücü, lütfü-ihsanı ayan beyan olsun!

Sonra, hemen unutulurlar! Çünkü hemen peşinden yenileri öldürülmüştür!

Hangi birine yanasın! Bir aileden 11 kişinin katledilmişliği vardır! Köy meydanında yüzükoyun yatırılırlar, devletin jandarması sırtlarına basa basa "size devletin gücünü göstereceğim!" der. Bu insanların çocukları devlete dert anlatamayınca dağa çıkarlar! Derler "terörist!"

Niye?

"Devlet"e karşı gelmiş! Hesap sormuş!

Münferit değil, devamlı böyle söylerler "devletin gücünü görmek"!

Öyledir! Birileri sizi öldürmese, bunları göre göre kahrınızdan ölürsünüz! 60'lara 70'lere varmadan!

Bizim topraklarda insanlar erken ölür!

Say say bitmez... Sizler sadece ünlüleri duyarsınız! Milyonlar arasından ünlenmiş olanları... Ya ses çıkardıkları için katledilmiş olurlar ya hapishanelerdedirler ya da sürgünde...

Bizim topraklarda insanlar erken ölür!

Bu yüzden 50'li yaşlar bize yaşlı gibi gelir! "hayır" diyenlerden olup da 50'leri 60'ları bulmuşsak zaten çöküp gitmişizdir!²

Evet, insan kendi dertlerini anlatmaktan utanıyor yönünü o tarafa döndükçe. Kendi sürgün acılarını dillendirmeyi ayıpsıyor insan... "Ya onlar..." diyor "Ya geride bıraktıklarım?..." "Ya adı sanı olmayan, unutilan, demokrasi mücadelesinin en ağır yükünü taşıyan o görünmez milyonlar..." Çıldırası geliyor bazen insanın... Ufak ufak çıldırıyor da sanırım... Güzellikler batıyor, güneş zehir saçıyor, kahkahalar uğulduyor...

Mesela Aysel'i düşünmek; mesela Gülser'i, mesela Bekir'i... mesela Nedim'i... mesela Osman'i... mesela Edibe'yi... mesela Nurhayat'i... mesela İdris'i... mesela Çağlar'ı... mesela... mesela... mesela...

Oradan zaten çoktan katledilmiş arkadaşlarına gidiyor aklın. Hrant Dink'e... Tahir Elçi'ye... Panzerlere bağlanıp sokaklarda bedeni paramparça edilen o gencecik çocuklara... Hacı Lokman'a, Vedat Akçanım'a... Katlettikleri yetmiyormuş gibi çırılçıplak sokaklarda sürüklenen Kevser Eltürk'e... Nujiyanlara, ... Denizlere... Cizre bodrumlarında diri diri yakılan Deryalara...

Çoğu arkadaşların, üç-beş laf ettiklerin, birlikte mücadele yürüttüklerin... hepsi dertlerin ortaklığından bir şekilde yolların kesiştiği canlar... "ne yapabilirim?" diyorsun, „böyle oturamazsın!" "ne yapmalıyım, ne yapabilirim?... burada, bu sürgün hâllerinde imkanlarım nedir?..." Tekrar ve tekrar bir batağa dalıp çıkıyorsun... Çöküyorsun adeta... Tam da bu muktedirlerin istedikleri gibi, tam da planladıkları gibi. Sonra bunlar aklına gelince diriliyorsun yeniden. "enseyi karartmaya, omuzları çökertmeye hakkın yok!" „oyunlarına gelmeyeceğim!"

Kaldığın yerden devam ediyorsun.

Ne kadar serinkanlılığını korumak adına uzaklaşmaya çalışsan da öykülerin senin topraklarının öyküleri oluyor... Çıkamıyorsun oralardan... Bir cinnet hâlidir gidiyor.

„Size kalbimin ağrısını nasıl anlatabilirim ki?

Kalp ağrımaz! Hiçbir organ ağrımaz! Sadece 'burada bir problem var, biraz ilgilen bari' diye beyne sinyal gönderir. Biz buna 'ağrı' deriz. Ama öte yandan 'ağrı'lara yüklediğimiz anlam, bu 'ağrılar'ın çok ötesine geçer!

Bu saçma, biliyorum; organlar ağrımaz!

Ama niye kalbim ağrıyor? Niye kalbim ağrıyormuş gibi sonsuz dondurucu çığlıklar atıyor?

Ağır... Ağır mı ağır... Siz ne dersiniz deyin; Kalbim ağır... Ufacık kalmış bedenimin toplam kilosunun kaç katı kadar ağır! Ve ağrıyor! Üzerimizden soğuk/çivili/çelik paletleriyle geçen, ama geçip gitmeyen, tekrar dönüp yine üzerimizden geçen cinnet karası kadar ağır! Tepelerinden asitler boca edilmiş lime lime ruhların lav yanığı hücreleri gibi oyuluyor.

Ağrıyor!

Bazı anlar, görebilen gözlere evrenin bütün kara delikleri ayan beyan olur! Evrenin kara deliklerinin tamamının birleşip toplaşan/derlenip birbirine sığınan dehşet çığlıklarından oluştuğunu görür gözler.

Cinnet rasyonelleştikçe beslenir, beslendikçe rasyonelleşir, semirdikçe semirir!

Cinnet diktatörlerin dudakları arasından fıskırıyor. Bilumum ve de her türden iktidarların istekli isteksiz alkışlarıyla semiriyor! Tecavüze uğramış çocukların bedenlerinde tohumlanıyor!

Evrenin kara deliklerini anlamak için cinneti, cinnete tanık olmuş ağrıyan/ağırlaşan yüreklerin sonsuzluğa donmuş, donduğu gibi de öylece kala kalmış dehşet çığlıkları anındaki kas yırtılmalarını anlamak lazım gelir! Bazen susuzluktan kıvranan bir bitkinin tiz mi tiz dalgalarıyla depremler yaratan çığığında, bazen bütün sarayların dibinde açlık ve sefalette onurla kalabilmenin kavgası içinde kendilerini topluca siyanürle zehirleyen aile fertlerinin yüzlerinde... "normal" denilenlerce yuhalanan bir otistiğin şaşkın/korkmuş bakışlarında... beyin kimyası farklı diye eve kapatılan bir şizofrenin dehşetlerden örülü masum yalnızlığında... bazen bir otomobil tekerleği altında kalmış sincabın kasları yırtılırcasına açılı kalmış ağzında, evrene tutunabilecekmişçesine çaresizce uzatıverdiği patilerinden fırlamış gerili tırnaklarında... yakılan ormanlarda kanatları yanmış kuşların açık gagalarında... tuapse'de, deyr-i zor'da, auschwitz'de, hiroşima'da, halepçe'de, serekaniye'de...

daha bilmem dünyanın hangi vahşet anlarında/topraklarında... yakın/uzak kıtaların tamamında... mezarları talan edilenlerin çaresiz çığıklarında...

bütün dehşet çığıklarındaki yüzler aynı!

bütün cinnet hallerindeki vahşet aynı!... suçlar ortak!

Bu kadar zehir, bu kadar nefret nasıl/nerede üretiliyor? Gizli sinsi virüs misali nasıl yayılıp esir alıyor? Sende, bende nasıl beslenip masumiyetimizin zayıfladığı en kör anımızda nasıl da fıskırıyor? Bizi zulümkarla aynılaştırıyor. Bütün bunları o kutsadığımız "insanlık" yapmıyor mu?

Cinnet bile çıldırdı, siz çıldırmadınız mı? ..."³

Bütün bu cinnetin dönüşeceği bir yer, bir biçim, bir yöntem olmalı. Ve elbette ki, açığa çıkarılacaktır. Çünkü bütün bu yaşananlara rağmen büyük baskılar altında büyük bir mücadele de sürdürülüyor. İniş-çıkışlarıyla, yanlışları-eksileriyle... kesintisiz bir mücadele var. Özellikle kadınlar... her yerde...

Geleceğe dair sancılar...

Şu analize katılıyorum; Türkiye'nin sorunu, imparatorlukların dağılması ardından ulus-devlet oluşumları dönemi 19. Yy politikalarını aşamamış olması. Geçmişin suçları ile yüzleşip, özür dileyip „bir daha asla" diyememiş olması. Cezasızlık politikalarının pervasızlaşarak sürdürülüyor olması. Bu sorun, sadece son yirmi yılın Erdoğan rejiminin yarattığı bir sorun değil. Erdoğan ile varılan totalitarizm zirvesi, adeta bir sonuç. Bunu anlayabilmek için, artık ayan beyan olmuş, devlet eliyle gerçekleştirilen toplumsal suçlar silsilesine tekrar bakmak yeterli. Toplu katliamlarıyla ünlü Topal Osmanları kahraman ilân etmiş, kitlesel katliamları „kurtuluş" efsanesi yapmış bir devlet/bir toplum gerçekliğinden söz ediyoruz.

Ermeni soykırımından bu yana, 1921 Kürt halkının Koçgiri İsyanı'ndan bu yana, 1934 Yahudilere yönelik Trakya Pogromu'ndan, 1938 Dersim Katliamı'ndan, 1942 Hristiyan ve Yahudilere yönelik Varlık Vergisi'nden, 6-7 Eylül 1955 Pogrom'larından bu yana, Kürt illerindeki demografik yapıyı değiştirmeyi hedefleyen Şark İslahat Planı'ndan bu yana, 1964 Rumların binlerce yıllık topraklarından tekrar ve tekrar sürülmesinden bu yana, 1970'lerdeki istihbarat oyunları

işlenen cinayetlerden bu yana, Alevilere karşı gerçekleştirilen 1978 Maraş Katliamı, 1993 Sivas Katliamı ve nicelerinden... 1980 Askeri Darbe'sinin işkencehanelerinden bu yana, 1990'larda Kürt coğrafyasında yaşanan köy yakmalar/boşaltmalardan, faili meçhullerden, toplu katliamlardan, toplu mezarlardan bu yana....

Bütün bunlar ve daha anılmayan birçok uygulama, devletin resmi kurumlarının resmi kararlarıyla gerçekleştirilen resmi uygulamalar... Resmi elden evrensel insan hakları suçları... Aralarında devletin binbir metotla beslediği gizli -artık gizli bile olmayan- güçler tarafından gerçekleştirilen gayri resmi suçlarının listesini sıralamaya sayfalar yetmez. Bütün bunları tek tek sıralayınca görünen o ki, Türk-Sünni müslüman olmayanlara dönük sistematik bir devlet politikası hâlen yürütülmeye devam ediyor. İnsan hakları ihlalleri konusunda Türkiye'nin dünya ortalamasının ilk sıralarında yer alması boşuna değil.

Dolayısıyla, yüzlerce faili meçhulün, Sabahattin Ali'nin, Hrant Dink'in, Tahir Elçi'nin failleri, azmettiricileri isim isim anılıp mahkûm edilmediği müddetçe de Erdoğanlar gelir, Erdoğanlar gider... Çiller'in gidip Meral Akşener'in gelip-gideceği gibi... Muhalefetin yaldızlı sözlerinin parıltısı altında insan hakları ihlalleri işlenmeye devam eder.

Yirmi yıllık Erdoğan dönemi bütün bu Türk milliyetçiliği, Sunni İslam politikalarına derin bir yolsuzluk, devlet-mafya ilişkileri, kara para, narkotik suçlar silsilesi ekledi. Varlığını, gerek ülke içinde gerekse de yakın coğrafyada körüklediği, neden olduğu çatışma ve savaş politikaları üzerinden sürdürmeye çalışıyor. IŞİD ve devamı diğer radikal islamcı gruplarla yakınlığı artık çoktan deşifre oldu.

Öte yandan „Terörle Mücadele“ bahanesi ardında yürüttüğü savaş politikaları uluslararası hukuka aykırı bir şekilde, bütün dünya ülkelerince yıllardır gözyumulan, Suriye'nin kuzeyindeki Kürt bölgelerine yönelik sınır ötesi operasyonlarıyla, en son İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliğine koyduğu şerh ile bütün demokratik dünya devletleri için giderek büyüyen sorunlar yumağı haline geldiği de ortada. Bu politikaların silah ticaretinin güçlü yatırımcılarına, lobilerine yararlı olduğu ama tüm dünyada barış içinde yaşamaktan başka bir talebi olmayan halkların yararına olmadığı çok açık, değil mi?

Seçim dönemlerindeki hukuksuz uygulamalar ise çokça tartışılması gereken bir başka boyut. Bilindiği gibi Erdoğan rejimi büyük baskı ve operasyonlarla basın ve muhalif örgütlenmeleri adeta etkisizleştirip elimine ederek toplumu kolayca manipüle ediyor. Özgür basının olmadığı, bilgi akışının sağlıklı olmadığı, toplumun Erdoğan ile rejimi lehine manipülatif haberlerle yönlendirildiği ortamlarda girilen seçimlere bir de sandık güvenliği, demografik yapı/adres değişiklikleri ile oyların parçalanması, özellikle Kürt illerinde sandıklara ulaşamayacak düzenlemelerin yapılması, yer yer öncelikle sandık gözlemcilerinin olmadığı köylük alanlarda bölgenin devlet güvenlik güçleri eşliğinde seçmenlerin açık oy vermeye zorlanması, dolayısıyla halkın hayati tehditlere maruz kalması, oy pusulalarında sahtecilik gibi seçim sonuçlarını direkt etkileyecek sorunlar da eklendi. Yok edilmeye çalışılan gazeteciliğin boşluğunu sosyal medya kullanıcıları dolduruyor adeta. Bütün bu hukuksuzluklar olayın tanıkları, muhalif aktivistler tarafından kaydediliyor, yaygınlaştırılmaya çalışılıyor. Bu nedenle de sosyal medya kullanımı üzerinden de sürekli yeni baskılar, sürekli yeni yasaklar Demokles'in kılıcı gibi her an inmeye hazır salınıyor. Sosyal medya kullanımı nedeniyle gözaltına alınıp salıverilenlerin sayısı belirsiz.

Böylesi koşullarda son birkaç seçimin sonuçlarının meşruiyeti zaten en baştan sorunlu. Gelecek seçimlerde ise sorun daha da büyük görünüyor.

Türkiye'nin üçüncü büyük partisi Halkların Demokratik Partisi HDP'nin kapatılması gündemde.

HDP, diğerk Erdoğan muhalifi partilerden ayrışarak Türk-İslam sentezi dışında farklı halkların, farklı kimlik ve inançların bir arada kendi özgünlüğü ile varoluşunu, siyasi temsiliyetini ifade ediyor. Bu anlamda Türkiye'nin kurucu ilkesi "Tek millet ve –sekülerizm yaklaşımına rağmen uygulamalardaki- tek din" felsefesini dönüştürmeye aday bir parti. Bu anlamda yine Türk milliyetçiliğinden beslenen ve Erdoğan muhalifi diğerk partiler tarafından da Erdoğan'ın büyük bir maharetle kurguladığı kriminalize edilme yaklaşımına maruz kalmış durumda. Oysa tüm tarafların da bildiği gibi, yıllardır HDP'ye karşı ince ince işlenen "Çöktürme Planı"na rağmen, gelecek seçimlerin belirleyici gücü olmayı sürdürüyor.

Sonuç olarak şunu vurgulamak gerekiyor: Erdoğan rejimi değışse bile, Anayasal eşit yurttaşlık temelinde Türkiye'deki toplumsal farklılıkları açıkça adını koyarak dikkate almayan hiçbir yaklaşım bu topraklarda kalıcı barışı sağlayamaz. Elbette ki, kısmen soluk aldırır, ama köklü sorunları çözmeye yetmez.

Başta Kürt sorununda, yıllardır katman katman zihinlere işlenmiş toplumsal ön yargıları da değıştirmeye dönük, tüm taraflarla açık şeffaf kesintisiz görüşmeler başlatılmak zorundadır, uluslararası gözlemciler eşliğinde tüm muhatapların katılımıyla barış masası yeniden kurulmalıdır.

Türkiye'nin kalıcı demokratikleşme perspektifi yeniden konuşulacaksa Erdoğan rejiminin uygulamaları başta olmak üzere bugünden geriye dönük açık, çok katmanlı bir yüzleşme ve gerek fiziki gerekse de vicdani bir perspektifle, toplumsal hafızada yer etmiş bütün insan hakları suçlarını ve suçlularını mahkum etme sürecinin yaşanması elzemdir.

Bu noktada, ülke içinde muhalefetin zaten büyük baskılar altında yürüttüğü çalışmalara devam edebilmesi için batı demokrasilerinin çok net bir tavır almasının önemini vurgulamak gerekiyor. Ülkelerarası konjoktürel çıkar ilişkilerinin insan hakları ihlallerini görmezden gelme eğilimine neden olması, muhalefetin güçlenmesini ve alternatif yaratmasını güçleştirmekte, demokratik dönüşümü zedelemektedir. Klasik söylemle "dünya artık küçük bir köy" ve bu küçük köyde yaşananlar orada kalmıyor, hızla bütün dünyayı sarıyor... Ama mülteci akınıyla, ama şiddetin sınır ötesine taşınmasıyla...

Yollar uzun, yöntemler sisler puslar arkasında...

Ve yine de... yine de... mücadele bütün taraflarıyla, bütün gücüyle sürdüğü müddetçe hayat çözümlerini elbette üretecektir...

Şehbal Şenyurt Arınlı

Fürth, 22.04.2022

Dip Not-

- 1- 18.12.2020 tarihinde yazılan ve bir kısmı 09.07.2021 tarihinde "Örgütlü Saldırlara Karşı Dayanışma" başlığı altında "arti.gercek.com"da yayınlanan yazıdan alıntı.
- 2- Monolog VI- PEN Zentrum Deutschland 2021 yılı Antolojisi "in den nie endenden bernsteinfarbenen nact, stimmen aus dem exil"de yayınlanan yazılardan bir alıntı.
- 3- Monolog V- PEN Zentrum Deutschland 2021 yılı Antolojisi "in den nie endenden bernsteinfarbenen nact, stimmen aus dem exil"de yayınlanan yazılardan bir alıntı.